

OPENBAAR MINISTERIE

Functioneel Parket Amsterdam

Postbus 779, 1000 AT Amsterdam

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de weledelzeergeleerde heer
Minister E. Bruins

Functioneel Parket Amsterdam

IJdok 163
1013 MM Amsterdam
T +31 88 699 24 00
www.om.nl

Uitsluitend per e-mail verzonden:

Persoonsgegevens

Datum 21 oktober 2024
Onderdeel Functioneel Parket
Ons kenmerk GS/2024/1121
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail *Persoonsgegevens*
Uw kenmerk
Bijlage(n) 1
Onderwerp Signalen mogelijk misbruik Eerder Verworven
Competenties (EVC)

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte heer Bruins,

In aanvulling en ter onderbouwing van de in juni jl. door uw Ministerie en het Ministerie van VWS aan de Tweede Kamer gezonden Verkenning 'misstanden in het opleiden in de zorgsector', stuur ik u ter informatie als bijlage een brief d.d. 9 oktober jl. van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). De inhoud van deze brief laat ik korthedshalve voor zich spreken.

De brief bevat serieuze signalen van vermoedelijk strafbaar handelen met betrekking tot het gebruik (opmaken en verkopen) van valse 'erkenningen van verworven competenties' (EVC's) door malafide EVC-bureaus. Deze EVC's worden bij een erkende onderwijsinstelling omgezet in een diploma, waarna zij bij DUO worden ingeschreven in het diploma-register en niet meer van 'echte' diploma's zijn te onderscheiden. De risico's voor de zorg van zieke en kwetsbare mensen die in aanraking komen met ongekwalificeerd personeel laten zich raden.

Naar aanleiding van eerder geconstateerde misstanden met valse diploma's heeft IGJ in 2023 de publiciteit gezocht teneinde werkgevers in de zorg en jeugdhulp hierop alert te maken en nogmaals nadrukkelijk te wijzen op de mogelijkheid diploma's op echtheid te controleren.

Vrijwel onmiddellijk na die publiciteit werdesignaleerd dat het opstellen van EVC's mogelijk als het nieuwe verdienmodel van malafide (zorg)aanbieders kan worden gezien.

De bijgevoegde brief van IGJ beschrijft een exponentiële en verontrustende toename in korte tijd van EVC-bureaus. Daarnaast is van een ander OM-onderdeel (Arrondissementsparket) een proces-verbaal ontvangen met informatie uit een lopend strafrechtelijk onderzoek, waaruit hier – in overleg - omwille van opsporingsbelangen slechts beperkt informatie kan worden gedeeld. De politie ziet dat criminelen die zich bezighouden met internationale verdovende middelenhandel, geweld en plofkraken, ook op grote schaal actief zijn in de zorg. Veel van deze criminelen hebben zich met een zorgbureau ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Daarnaast ziet de politie een forse toename van personen die zonder geldig diploma werkzaam zijn als ZZP'er in de zorg. Een voorzichtige schatting van het aantal vermoedelijk valse EVC's die door het onderzochte bureau zijn opgesteld, wijst op het bestaan van honderden gevallen (800-1200 EVC's).

Met de inhoud van deze brief en het rapport van de IGJ geef ik u in overweging de huidige werkwijze om een EVC te verkrijgen en die om te zetten naar een diploma, binnen uw departement te herbeoordelen zodat misbruik zo veel mogelijk kan worden voorkomen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoochachtend,

Persoonsgegevens

M. Zwinkels

Hoofdofficier van Justitie
Functioneel Parket

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Het Functioneel Parket
IJdok 163
1013MM Amsterdam

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2518
6401 DA Heerlen
T 088 120 5000
www.igj.nl

Inlichtingen bij
Programma IBZ
Inspectie Gezondheidszorg en
Jeugd

Datum 9 oktober 2024
Betreft Memo over signalen m.b.t. Eerder Verworven
Competenties (EVC).

Leeswijzer

In deze brief geeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) informatie over het EVC-stelsel, de risico's die zij ziet, en noemt zij enkele voorbeelden van signalen die erop wijzen dat EVC-aanbieders strafbare feiten plegen als valsheid in geschrifte en oplichting door fraude met EVC-certificaten. Hierdoor betreden onbevoegde en onbekwame personen de zorgsector.

Aanleiding

Begin januari 2024 is de brandbrief 'Alarmerende misstanden in de zorgsector' namens een groep anonieme zorgprofessionals binnengekomen bij meerdere instanties. De brandbrief geeft signalen over slecht opgeleide mensen in de zorg en mogelijke fraude met diploma's, cv's, Verklaringen Omtrent het Gedrag (VOG) en EVC-trajecten. Naar aanleiding van deze brandbrief is op initiatief van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een verkenning gestart naar de problematiek zoals weergegeven in de brandbrief. Deze verkenning richt zich onder andere op de Erkenning van Verworven Competenties (EVC). De IGJ constateert dat er op aanzienlijke schaal strafbare feiten worden gepleegd door verkoop van kant-en-klare EVC trajecten, met alle mogelijke risico's voor de patiëntveiligheid. Middels deze brief wil de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd haar zorgelijke signalen en bevindingen delen met het Openbaar Ministerie.

Wat is EVC?

De Erkenning van Verworven Competenties (EVC) maakt zichtbaar wat iemand waard is. Het toont de kennis en ervaring die iemand in zijn/haar leven heeft opgedaan. Het waardeert daarbij dus ook het informele leren. Voor medewerkers, vooral voor degene die voornamelijk hebben geleerd door middel van werkervaring, is het belangrijk om aan te tonen wat zij kennen en kunnen. Door middel van een EVC-procedure kan iemand zijn eerder verworven competenties officieel laten erkennen en laten vastleggen in een ervaringscertificaat. Dit ervaringscertificaat kan worden verzilverd bij een erkende onderwijsinstelling in een diploma. Dit diploma wordt bij DUO ingeschreven in het diplomaregister en is niet meer te onderscheiden van 'reguliere' diploma's.

Een tweede traject is het EVC omzetten in een zogenaamd vakbekwaamheidsbewijs als jeugdhulpverlener. Met dit vakbekwaamheidsbewijs

kunnen 'jeugdhulpverleners' zich inschrijven in het SKJ-register. Dit is een gewild traject want 'malafide' zorgaanbieders in de jeugdzorg hebben vaak SKJ-geregistreerd personeel nodig om contracten af te kunnen sluiten met gemeenten.

Datum
9 oktober 2024

Geschiedenis

EVC is in 2006 ontstaan op initiatief van de ministeries OCW en SZW vanuit de context van een leven lang ontwikkelen. Het Convenant 'een kwaliteitscode voor EVC' (november 2006) is de grondslag voor het stelsel waarin de convenantpartijen het maatschappelijke belang van EVC willen bevorderen. Het Nationaal Kenniscentrum EVC ziet toe op en draagt bij aan een goede kwaliteit van EVC.

In 2008 heeft de Inspectie van het Onderwijs (IvHO) een eerste onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van EVC-procedures bij 49 EVC-aanbieders. IvHO heeft toen bij 46 EVC-aanbieders de procedures afgekeurd.

Vanaf 2010 is de IvHO niet meer betrokken bij EVC, omdat EVC buiten het onderwijs valt en dus buiten het bereik van haar toezicht. Het toezicht op kwaliteit is vervolgens belegd bij het Nationaal Kenniscentrum EVC. Zij is regievoerder van het EVC-stelsel en bewaakt de algehele kwaliteit in opdracht van de sociale partners (Stichting van de Arbeid). Het Convenant EVC liep tot 1 januari 2023. Sindsdien zijn de ministeries niet meer verbonden aan EVC.

Inrichting huidig toezicht

Nadat het door de overheid en sociale partners gesloten convenant EVC per 1 januari 2023 was beëindigd, hebben partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van het EVC-stelsel de wens uitgesproken in een gezamenlijk document afspraken te maken over het functioneren ervan.

De Stichting van de Arbeid heeft daartoe in nauwe samenwerking met de EVC-aanbieders, het Nationaal Kenniscentrum EVC en de beoordelende organisaties Hobéon en Testudo een aantal afspraken opgesteld. Partijen leggen hiermee vrijwillig vast welke rol en verantwoordelijkheid zij hebben en welke taken daaruit voortvloeien.

Het toezicht op het systeem van EVC is belegd bij het Nationaal Kenniscentrum EVC en toezicht op de EVC-aanbieders specifiek bij twee 'beoordelende organisaties', Testudo en Hobeon. Het Nationaal Kenniscentrum EVC heeft echter geen daadwerkelijke handhavende macht en is onderbezet (< 1 fte). Recente initiatieven (Q2 2024) om nadere regels te stellen en de Kwaliteitscode aan te scherpen halen het niet vanwege onvoldoende steun vanuit de (malafide) EVC-aanbieders.

De twee beoordelende organisaties zijn door het Nationaal Kenniscentrum EVC aangewezen. Hobéon en Testudo voeren in deze rol de audits uit bij EVC-aanbieders. Op basis van de audits erkend het Nationaal Kenniscentrum EVC de EVC-aanbieders.

De erkende EVC-aanbieders staan vermeld op de website van het Nationaal Kenniscentrum EVC. Daarnaast beheert het Nationaal Kenniscentrum EVC het openbare register van EVC-certificaten. Beide lijsten zijn echter niet up-to-date.

Cijfers

Het aantal EVC-aanbieders is in circa drie jaar gegroeid van 19 aanbieders in 2021, die bijna allemaal al lange tijd bestonden, naar 54 aanbieders in oktober 2024. De afgelopen 6 maanden (april-sept 2024) zijn er ongeveer 10 EVC-aanbieders bijgekomen. Een groot deel van de nieuwe EVC-aanbieders richt zich uitsluitend op de zorgsector, specifiek op de 'risicofuncties' begeleiding en

jeugdhulpverlener. Daarnaast zien we dat sommige 'gerenommeerde' EVC-bureaus die alle lange tijd bestaan worden overgenomen door nieuwe organisaties.

Datum
9 oktober 2024

*Figuur: spreiding EVC-aanbieders over Nederland (gemaakt met QGIS)-
Bron: register Nationaal Kenniscentrum EVC*

Let op; de cijfers hieronder zijn aantallen uit het EVC-register. Inmiddels weten we dat lang niet alle EVC-certificaten geregistreerd worden in het register. We hebben voorsnog geen zicht op het werkelijke aantal afgegeven EVC's. Dit is zorgelijk.

Het aantal opgestelde certificaten verschilt sterk per EVC-aanbieder, in de geregistreerde cijfers varieert dit van 0 tot 203 certificaten per EVC-aanbieder in 2023. Het aantal EVC-certificaten stijgt. Opvallend is dat een groot deel van de EVC-aanbieders sinds de oprichting (nog) geen certificaten heeft geregistreerd in het register. Dit sterkt het vermoeden dat er wel EVC's uitgegeven worden, maar dat die niet geregistreerd worden. De IGJ heeft ook EVC-certificaten aangetroffen tijdens toezicht, die niet geregistreerd stonden in het register.

	2020	2021	2022	2023
Totale aantallen EVC's per jaar (alle EVC aanbieders) die geregistreerd zijn in het register.	2481	2767	3188	3659
Totale aantallen EVC's per jaar voor Domein Zorg en Welzijn (alle EVC aanbieders) die geregistreerd zijn in het register.	417	433	938	831

Overzicht aantal geregistreerde EVC-certificaten in het EVC-register.

De meeste EVC-certificaten worden uitgegeven op (Persoonlijk) Begeleider maatschappelijke zorg (mbo) en Vakbekwame HBO jeugd- en gezinsprofessional (hbo). Dit is de enige opleiding die toegang geeft tot het SKJ-register. De verwachting is dat de stijging in 2024 doorzet, aangezien er op dit moment al veel

kandidaten in een traject zitten. Zo liggen er op dit moment bij een opleider 28 dossiers ter goedkeuring voor een diploma. De toestroom is zo hoog dat zij een tijdelijke stop op nieuwe verzilveringsaanvragen hebben gezet omdat ze het niet aankunnen.

Datum
9 oktober 2024

Risicosignalen vanuit de IGJ

- In het toezicht valt het op dat er vanaf 2022 signalen en meldingen komen over zorgverleners die met een EVC (verzilverd in een diploma) of met een vakbekwaamheidsbewijs (ingeschreven in SKJ) werkzaam zijn in de zorg.
- In daaropvolgende gesprekken met het Kenniscentrum EVC is duidelijk geworden dat het aantal EVC-bureaus snel toeneemt. Tussen 2021 en 2024 is het aantal nieuw erkende bureaus gestegen van ongeveer 20 naar 54.
- Opvallend is dat deze nieuwe EVC-bureaus bijna uitsluitend erkenningen aanvragen voor opleidingscodes in de zorg, met name gericht op het uitgeven van EVC-certificaten voor de functies begeleiding (specifieke doelgroepen), maatschappelijk werk en jeugdhulpverlener.
- In 2023 laat de opgevraagde data van het Kenniscentrum EVC zien dat er een snelle stijging is in het aantal afgegeven EVC-certificaten in de zorg. Zo steeg het aantal afgegeven EVC's in de functie begeleiding van 132 in 2021 naar 562 in 2023. *(Let op, dit zijn slechts de EVC's die zich vrijwillig hebben ingeschreven in het EVC-register. Inmiddels weten we dat een (groot) deel van de afgegeven EVC's niet geregistreerd wordt, aangezien dit geen vereiste is voor verzilvering in een diploma bij onderwijsinstellingen.)* In 2023 zien we (in het register) 1175 afgegeven vakbekwaamheidsbewijzen voor jeugdhulpverlener, en vervolgens zijn dat er in januari 2024 al 220.
- Vanuit de IGJ voeren we een analyse uit op de nieuwe EVC-bureaus en we zien dat ze deel uitmaken van complexe holdingstructuren met daarin ook zorgaanbieders en bemiddelingsbureaus. Een deel van de zorgaanbieders in de netwerken kennen we en kunnen we linken aan intensieve toezichtstrajecten/netwerkonderzoeken waarbij we banden zien met het criminele milieu. In deze netwerken zien we hoge risico's voor de kwaliteit en veiligheid voor de zorg. Daarnaast ontvangen we TCI informatie van informanten die zien en horen dat er EVC-certificaten worden aangeboden door verschillende EVC-bureaus. Deze bureaus kennen we, komen deels voor in onze netwerkonderzoeken, en staan op de lijst van nieuw erkende EVC-bureaus (vanaf 2021).
- Uit toezichtgesprekken met zorgaanbieders uit de netwerken genoemd in het punt hierboven, hoort de IGJ dat zij zich terugtrekken als zorgaanbieder en zich richten op het opzetten van een EVC-bureau. In de maanden mei-oktober 2024 heeft de IGJ in drie afzonderlijke gevallen vastgesteld dat zij ook daadwerkelijk een erkenning hebben gekregen. Het is zorgelijk dat deze bestuurders investeren in EVC.
- Naar aanleiding van de media aandacht m.b.t. de 'Verkenning' aan de Tweede Kamer in mei 2024 ontvangt de IGJ meerdere meldingen van gemeenten. Eén van de gemeenten schrijft; *"In het licht van de resultaten van het verkennend onderzoek van de inspecties, was het opvallend dat zo'n groot aantal van de jeugdzorgwerkers binnen [...] werkzaam is op basis van EVC's. Om hierover meer duidelijkheid te verkrijgen, werd de aanbieder gevorderd de EVC-rapportages die de grondslag vormen van de EVC-certificaten van alle gecertificeerde medewerkers aan te leveren."*
- Deze gemeente stelt vast dat van de 10 medewerkers er 7 werken op basis van EVC-certificaten. Alle 7 certificaten bevatten teksten die van elkaar gekopieerd lijken te zijn.

- *"De inhoud [...] lijkt van elkaar te zijn gekopieerd. De assessoren die in de procedures de toets hebben uitgevoerd zijn dezelfde personen. De tekst van de inhoudelijke beoordeling komt op zóveel punten overeen of nagenoeg overeen, dat er van toeval geen sprake kan zijn. De casussen waarin de cliënten worden besproken, zijn nagenoeg identiek. Om deze reden wordt getwijfeld aan de rechtsgeldigheid en integriteit van deze EVC-rapporten en EVC-certificaten en dientengevolge aan de deskundigheid van de beoordeelde zorgverleners.*
- *Onder het kopje "Relevante werkervaring" staat bij de EVC-kandidaten (waaronder die van een van de bestuurders van [...]) exact dezelfde tekst als het gaat om de functie-inhoud en organisaties waar deze kandidaten werkzaam zijn/waren."*
- Alle 7 medewerkers zijn op basis van dit EVC-certificaat ingeschreven in het SKJ. De overige 3 (van de 10) medewerkers bleken ook niet over geldige diploma's te beschikken. De betreffende gemeente heeft het maatwerkcontract opgezegd en plaatst geen jeugdigen meer bij deze instelling. De IGJ ontvangt ook soortgelijke signalen van andere gemeenten.
- In april-oktober 2024 loopt er een toezichtstraject bij de IGJ t.a.v. een individuele zorgaanbieder vanwege twee SGOG aangiftes. De IGJ stelt vast dat er nog 3 andere signalen zijn over het gedrag van deze persoon. De IGJ stelt ook vast dat deze persoon een met een EVC verzilverd diploma heeft, en onlangs in augustus 2024 nog VOG's heeft aangevraagd om werkzaam te kunnen zijn bij o.a. verschillende jeugdzorginstellingen. De IGJ vermoedt dat dit een frauduleus EVC-certificaat is. Daarnaast ziet de IGJ dat deze persoon ook zelf een erkenning heeft aangevraagd, en gekregen in juli 2024, voor een EVC-bureau.

Datum

9 oktober 2024

Afsluiting

De IGJ vraagt, met urgentie, aandacht voor de signalen die duiden op de ondermijning van het onderwijs- en zorgstelsel door malafide EVC-aanbieders. Door het plegen van strafbare feiten als valsheid in geschrifte en oplichting plegen zij mogelijk op grote schaal fraude met EVC-certificaten. Dit leidt tot een '*niet van echt te onderscheiden*' zorgdiploma of SKJ-registratie, waardoor zorgaanbieders hier niet op kunnen controleren/sturen. De IGJ maakt zich grote zorgen over de clientveiligheid en vraagt het OM om te beoordelen of in het bestrijden van deze vorm van fraude een rol is weggelegd voor het OM.